

Papež BENEDIKT XVI.
PISMO NA ZAČETKU LETA DUHOVNIŠTVA
OB 150-LETNICI SMRTI SV. JANEZA MARIJE VIANNEYA

Papež BENEDIKT XVI.

PISMO

NA ZAČETKU LETA DUHOVNIŠTVA

**OB 150-LETNICI SMRTI
SV. JANEZA MARIJE VIANNEYA**

Družina
Ljubljana
2009

Papež BENEDIKT XVI.
PISMO
NA ZAČETKU LETA DUHOVNIŠTVA
OB 150-LETNICI SMRTI SV. JANEZA MARIJE VIANNEYA

Izvirnik
LETTERA DEL SANTO PADRE BENEDETTO XVI
PER L' INDIZIONE DELL' ANNO SACERDOTALE
IN OCCASIONE DEL 150° ANNIVERSARIO
DEL »DIES NATALIS« DI GIOVANNI MARIA VIANNEY

© Città del Vaticano
© Slovenska izdaja: Družina, d. o. o.
zanjo dr. Janez Gril

Prevod in spremna beseda Rafko Valenčič
Redakcija in lektoriranje Janez Zupet
Urednik Rafko Valenčič
Prelom: Družina, d. o. o.

Tiskano v Sloveniji 2009

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

17.023.33
27-428

DOSTOJANSTVO osebe = (Dignitas personae) : navodilo o nekaterih
bioetičnih vprašanjih / [pripravila] Kongregacija za verski nauk ;
[prevod in spremna beseda Tadej Strehovec]. - Ljubljana : Družina,
2009

Prevod dela: Instruction dignitas personae on certain bioethical
questions

ISBN 978-961-222-757-9

1. Vzp. stv. nasl.

245526016

Papež BENEDIKT XVI.

PISMO

NA ZAČETKU LETA DUHOVNIŠTVA OB 150-LETNICI SMRTI SV. JANEZA MARIJE VIANNEYA

Dragi bratje v duhovništvu!

Za bližnji praznik presvetega Jezusovega Srca, v petek, 19. junija 2009, ki ga že tradicionalno obhajamo kot dan molitve za svetost duhovnikov, sem se odločil javno napovedati 'leto duhovništva' ob 150-letnici smrti ('dies natalis') Janeza Marije Vianneya, zavetnika župnikov.¹ To leto, ki naj spodbudi notranjo prenovitev duhovnikov za pristnejše in odločnejše evangelijsko pričevanje v današnjem svetu, bomo sklenili na isti praznik leta 2010 (11. junija). »Duhovništvo je ljubezen Jezusovega srca,« je imel navado reči sveti arški župnik.² Ta ganljiva opredelitev nas predvsem nagiblje, da z ljubeznijo in hvaležnostjo premišljamo o neizmernem daru, ki ga duhovniki predstavljajo ne samo za Cerkev, temveč za vse človeštvo. Pri tem mislim na vse duhovnike, ki vernikom in vsemu svetu vsak dan ponižno posredujejo Kristusove besede in znamenja ter si prizadevajo, da bi mu pripadali v svojih mislih, volji, čustvih in načinu življenja. Kako naj ne bi poudarjal njihovih apostolskih naporov, neutrudnega in skritega služenja ter vseobsegajoče ljubezni? Kako naj ne bi pohvalil pogumne zvestobe toliko duhovnikov, ki kljub težavam in nerazumevanju ostajajo zvesti svoji poklicanosti, da so »Kristusovi prijatelji«, ki jih je On posebej poklical, izvolil in poslal?

¹ Za zavetnika ga je razglasil papež Pij XI. leta 1929.

² »Le Sacerdoce, c' est l' amour du coeur de Jésus « (v: *Le curé d' Ars. Sa pensée - son coeur*). Predstavitev: L' Abbé Bernard Nodet, Edition Xavier Mappus, Foi Vivante, 1966, 98. V nadaljevanju: B. Nodet, n. d. Stavek je naveden tudi v *Katekizmu katoliške Cerkve* (Ljubljana 1993), št. 1589.

Rad se spominjam svojega prvega župnika, pri katerem sem se kot mlad duhovnik uvajal v pastoralno službo. V meni je zapustil zgled predanosti pastoralnemu delu brez pridrška, tako da ga je celo smrt doletela v trenutku, ko je nesel sveto popotnico hudo bolnemu. Spominjam se tudi mnogih duhovnikov, s katerimi sem se srečal in se še vedno srečujem, med drugim tudi na svojih pastoralnih potovanjih po svetu; to so možje, ki so velikodušno predani vsakdanjemu spolnjevanju duhovniškega poslanstva. Toda izraz, ki ga je rabil sveti arški župnik, me spominja tudi na prebodeno Jezusovo srce in na trnovo krono, ki to srce obdaja. Zato se moja misel spominja tudi trpljenja, ki ga doživljajo mnogi duhovniki, bodisi ob srečanju z mnogovrstnimi oblikami trpljenja samega, bodisi zaradi nerazumevanja tistih, h katerim so poslani. Kako se ne bi spomnili toliko duhovnikov, ki so ponižani v svojem dostojanstvu, ovirani pri spolnjevanju svojega poslanstva, včasih tudi preganjani vse do mučeništva?

Žal so tudi primeri, ki jih ne moremo nikoli dovolj obžalovati, ko Cerkev sama trpi zaradi nezvestobe nekaterih svojih služabnikov. To je razlog, da se svet pohujšuje in jo zavrača. To, kar more v takih primerih najbolj učinkovito pomagati Cerkvi, ni predvsem natančno odkrivanje slabosti njenih služabnikov, temveč prenovljena in globoka zavest veličine Božjega daru, ki se razodeva v svetlih primerih velikodušnih pastirjev, redovnikov, gorečih v ljubezni do Boga in duš, razsvetljenih in vztrajnih duhovnih voditeljev. V tem pogledu moreta biti zgled in učenje sv. Janeza Marije Vianneya vsem pomembno izhodišče. Sveti arški župnik je bil nadvse ponižen, vendar se je kot duhovnik zavedal, da je za svoje vernike neizmeren dar: »Dobri pastir, pastir po Božjem srcu, je največji zaklad, ki ga dobri Bog lahko da župniji; je eden izmed najbolj dragocenih darov Božjega usmiljenja.«³ O duhovništvu je govoril, kot da bi ne mogel doumeti veličine *daru* in *naloge*, ki je zaupana človeškemu bitju: »Kako velik je duhovnik! ... Ko bi mogel to razumeti, bi umrl ... Bog sam mu je pokoren: ko spregovori besede, sam Gospod prihaja z neba na njegov glas in se naseli v podobi

---

³ B. Nodet, n. d., 101.

majhne hostije ...»⁴ Ko je vernikom razlagal pomembnost zakramentov, je rekel: »Če bi ukinili zakrament duhovništva, ne bi imeli Gospoda. Kdo ga je postavil v tabernakelj? Duhovnik. Kdo je sprejel vašo dušo ob vstopu v življenje? Duhovnik. Kdo jo hrani in ji daje moč za njeno potovanje? Duhovnik. Kdo jo pripravlja za prihod pred Boga, jo končno umije v krvi Jezusa Kristusa? Duhovnik! Da, duhovnik, vedno duhovnik. In če bi bila ta duša v nevarnosti, da umrje v grehu, kdo jo bo obudil, ji prinesel pokoj in mir? Spet – duhovnik. Za Bogom je duhovnik prvi! Tudi samega sebe bo razumel šele v nebesih.«⁵ Te trditve, rojene v srcu svetega župnika, se nam morebiti zdijo pretirane. Vendar se v njih razodeva njegovo vzvišeno razumevanje zakramenta duhovništva. Zdelo se je, da je preplavljen od brezmejnega čuta odgovornosti: »Če bi dobro razumeli, kaj je duhovnik v svetu, bi umrli, vendar ne zaradi strahu, marveč zaradi ljubezni ... Brez duhovnika tako smrt kot trpljenje našega Gospoda ne bi nič pomenila. Duhovnik je tisti, ki nadaljuje delo odrešenja na zemlji ... Kaj bi nam pomagala hiša, polna zlata, če ne bi bilo nikogar, ki bi odprl vrata? Duhovnik ima ključe do nebeških zakladov; on odpira vrata, on je upravitelj dobrega Boga, on je posrednik njegovih dobrin ... Pustite župnijo dvajset let brez duhovnika in ljudje bodo častili živali ... Duhovnik ni duhovnik zaradi sebe, temveč zaradi vas.«⁶

Preden je Janez Marija Vianney prišel v Ars, vasico z 230 prebivalci, ga je škof opozoril, da se bo srečal z nezavidljivim verskim stanjem: »V župniji je malo ljubezni do Boga; vi jo boste prinesli.« Zaradi tega se je živo zavedal, da si bo moral prizadevati za ponavzočevanje Kristusa in za pričevanje o njegovi odrešenjski ljubezni: »Moj Bog, nakloni mi spreobrnjenje moje župnije. Pripravljen sem trpeti vse, kar ti želiš, vse svoje življenje!« S to molitvijo je pričel svoje poslanstvo.⁷ Sveti arški župnik se je z vsemi močmi zavzel za spreobrnitev svoje župnije, kot cilj vseh svojih misli pa je postavil krščansko oblikovanje zaupanih vernikov. Dragi bratje, duhovniki! Prosimo

⁴ Prav tam, 97.

⁵ Prav tam, 98-99.

⁶ Prav tam, 98-100.

⁷ Prav tam, 183.

Gospoda Jezusa milosti, da bi tudi mi razumeli pastoralno metodo sv. Janeza Marije Vianneya! Najprej se moramo pri njem učiti popolnega poistovetenja s svojim poslanstvom. V Jezusu oseba in poslanstvo tako rekoč sovpadata: vse njegovo odrešenjsko delo je bilo in je izraz njegove »sinovske zavesiti«, ki je vso večnost pri Očetu v ljubečem odnosu do njegove volje. Ponižno, a resnično mora tudi duhovnik težiti k podobni istovetnosti. Seveda ne smemo pozabiti, da je bistvena učinkovitost poslanstva sicer neodvisna od svetosti služabnika. Ne smemo pa tudi prezreti izredne plodovitosti, ki se rojeva ob srečanju med objektivno svetostjo službe in osebno svetostjo služabnika. Arški župnik se je takoj začel ponižno in vztrajno prizadevati za skladnost med osebnim življenjem služabnika in svetostjo zaupane službe. Tako je celo sklenil dejansko »bivati« v župnijski cerkvi: »Takoj po prihodu je izbral cerkev za kraj svojega bivanja ... Prišel je v cerkev pred jutranjim svitom in jo zapustil šele po večerni avemariji. Tam so ga morali iskati, ko so ga potrebovali«, beremo v njegovem življenjepisu.⁸

Pretiravanje pobožnega svetnikovega življenjepisca nas ne sme odvrniti od omembe tega, da je sveti arški župnik znal tudi dejavno »bivati« na vsem ozemlju svoje župnije: načrtno je obiskoval bolne in družine; pripravljal je ljudske misijone in svetniške praznike; zbiral je denar in z njim vzdrževal dobrodelne in misijonske dejavnosti; obnovil je domačo cerkev in jo obogatil z ustrezno opremo; skrbel je za sirote zavoda »Previdnosti«, ki ga je sam ustanovil, in za njene vzgojiteljice; otroke je poučeval v krščanskem nauku; ustanavljal je bratovščine in laike vabil k sodelovanju.

Njegov zgled me naravno vodi k temu, da opozorim na področja sodelovanja, ki jih je treba čedalje bolj odpirati vernim laikom, s katerimi duhovniki sestavljajo eno samo duhovniško ljudstvo⁹ in sredi katerih v moči svojega službenega duhovništva živijo, da »vse vodijo k edinosti v ljubezni, 'se med seboj bratovsko ljubijo, v spoštovanju drug drugega prekaša-

⁸ Alfred Monnin, *Le Curé d' Ars. Vie de M. Jean-Baptiste Vianney, I, Charles Douniol 1868* (v ital.: *Il Curato d' Ars. Vita di Gian-Battista Vianney*, vol. I, Ed. Marietti, Torino 1870, 122).

⁹ Prim. Drugi vatikanski koncil, *Dogmatična konstitucija o Cerkvi* (C), 10.

jo« (Rim 12,10).¹⁰ V tej zvezi je treba spomniti na ljubeči poziv, s katerim 2. vatikanski koncil spodbuja duhovnike, »naj iskreno priznavajo in delajo za spoštovanje dostojanstva in posebnega deleža laikov pri poslanstvu Cerkve ... Radi naj laike poslušajo, njihove želje bratovsko upoštevajo, priznavajo njihovo izkušnost in pristojnost na različnih področjih človeškega delovanja, da bi mogli z njimi vred spoznavati znamenja časov«. ¹¹

Svoje farane je arški župnik poučeval zlasti s pričevanjem svojega življenja. Po njegovem zgledu so se verniki učili moliti; radi so se zadrževali pred tabernakljem in častili evharističnega Jezusa.¹² »Ni treba veliko besed za dobro molitev,« je razlagal župnik. »Vemo, da je Jezus tukaj, v tabernaklju: odprimo mu svoje srce, veselimo se njegove navzočnosti. To je najlepša molitev.«¹³ Vernike je spodbujal: »Pristopajte k obhajilu, bratje moji, pridite k Jezusu. Pridite, da boste živeli po njem in z njim...«¹⁴ »Res je, da ga niste vredni, vendar ga potrebujete!«¹⁵ Ta vzgoja vernikov za *evharistično navzočnost in prejemanje obhajila* se je izkazala za najučinkovitejšo, ko so ga verniki videli pri mašni daritvi. Kdor je bil navzoč pri njej, je rekel, da si »ni bilo mogoče misliti zgleđa, ki bi bolje predstavljal češčenje ... Tako ljubeče je zrl v Hostijo.«¹⁶ Rekel je: »Vsa dobra dela, zbrana skupaj, ne morejo odtehtati mašne daritve, kajti prva so delo ljudi, medtem ko je maša Božje delo.«¹⁷ Prepričan je bil, da je od maše odvisna gorečnost duhovnika: »Vzrok duhovnikove mlačnosti je v tem, da ni pozoren na mašo! Moj Bog, kako moramo objokovati duhovnika, ki mašuje, kot bi opravljal neko vsakdanje opravilo!«¹⁸ Pri

¹⁰ Drugi vatikanski koncil, *Odlok o službi in delu duhovnikov* (D), 9.

¹¹ Prav tam, 9.

¹² »Kontemplacija je pogled vere, uprt v Jezusa. 'Jaz zrem njega in on zre mene,' je rekel kmet iz Arsa, ko je molil pred tabernakljem« (*Katekizem katoliške Cerkve*, št. 2715).

¹³ B. Nodet, n. d., 85.

¹⁴ Prav tam, 114.

¹⁵ Prav tam, 119.

¹⁶ A. Monnin, n. d., II, 293.

¹⁷ B. Nodet, n. d., 105.

¹⁸ Prav tam, 104.

maševanju je vedno daroval tudi svoje življenje: »Kako prav stori duhovnik, da se že zjutraj daruje Bogu kot daritev!«¹⁹

Takšno osebno istovetenje z daritvijo na križu ga je vodilo – kot en sam notranji vzgib – od oltarja v spovednico. Duhovniki se ne bi smeli nikdar sprijazniti s praznimi spovednicami ali z ugotovitvijo, da verniki niso naklonjeni temu zakramentu. V času arškega župnika ni bila spoved v Franciji nič lažja in pogostejša kot v naših dneh, če pomislimo, kako je revolucionarna miselnost za dolgo obdobje zadušila versko življenje. Arški župnik si je z oznanjevanjem in prepričljivimi nasveti na vse načine prizadeval, kako bi svojim vernikom odkril pomen in lepoto zakramenta pokore in jim pokazal, da je spoved notranja potreba za razumevanje Jezusove evharestične navzočnosti. Tako je ustvaril *krepostni krog* (*cercle vertueux, circolo virtuoso*). Z dolgim zadrževanjem v cerkvi pred tabernakljem je dosegel, da so ga začeli verniki posnemati, prihajali so na obisk k Jezusu in so bili hkrati prepričani, da bodo tam našli svojega župnika, ki bo na voljo za pogovor in spoved. Sčasoma je naraščala množica spovedancev iz cele Francije, ki so ga oblegali v spovednici tudi do 16 ur dnevno. Tedaj so rekli, da je Ars postal »velika bolnišnica duš«. ²⁰ Svetnikov prvi življenjepisec je zapisal: »Milost, ki jo je dosegel za spreobrnjenje grešnikov, je bila tako velika, da jih je sama iskala in jim ni dovolila trenutka pokoja.«²¹ Sveti arški župnik je mislil prav na to, ko je rekel: »Ni grešnik tisti, ki se vrača k Bogu, da bi ga prosil odpuščanja, temveč Bog je tisti, ki gre za grešnikom in mu naklanja milost spreobrnjenja.«²² »Dobri Odrešenik je tako poln ljubezni, da nas išče povsod.«²³

Vsi duhovniki se moramo zavedati, da tudi za nas veljajo besede, ki jih je arški župnik položil v Kristusova usta: »Naročil bom svojim duhovnikom, naj oznanjajo grešnikom, da sem jih vedno pripravljen sprejeti, kajti moje usmiljenje je

¹⁹ Prav tam, 104.

²⁰ A. Monnin, n. d., II, 293.

²¹ Prav tam, II, 128.

²² B. Nodet, n. d., 128.

²³ B. Nodet, n. d., 50

neskončno.«²⁴ Od svetega arškega župnika se učimo ne samo neomajnega zaupanja v zakrament pokore, ki nas nagiba, da ga spet postavimo v središče svojih pastoralnih prizadevanj, ampak tudi načina »odrešenjskega dialoga«, ki se mora v njem dogajati. Arški župnik je imel različne načine ravnanja z različnimi spovedanci. Kdor je prišel k njemu k spovedi zaradi osebne in ponižne potrebe po Božjem usmiljenju, je pri njem našel spodbudo, da se je vrgel »v hudournik Božjega usmiljenja«, ki v svoji silovitosti vse izniči. Če je bil kdo prizadet zaradi lastnih slabosti in nestanovitnosti ter v strahu pred prihodnjimi padci, mu je odkrival skrivnost Božje ljubezni s temile ganljivimi in lepimi besedami: »Dobri Bog vse ve. Še preden ste pri spovedi priznali svoje grehe, ve, da boste vnovič grešili, vendar vam odpušča. Kako velika je ljubezen našega Boga, ki ga nagiba, da zavestno ne gleda na našo prihodnost, da nam lahko nakloni odpuščanje!«²⁵ Kdor pa se je obtoževal svojih grehov mlačno in tako rekoč neprizadeto, mu je s solzami v očeh očitno pokazal, kako ga to boli in kako »ostudna« je takšna drža. Rekel je: »Jokam, ker vi ne jokate.«²⁶ »Ko bi Bog ne bil tako dober! *Toda on je tako dober!* Biti moraš divjak, da se tako vedeš pred tako dobrim Očetom!«²⁷ Tako je v srcih mlačnih prebujal kesanje in jih primoral, da so na svoje oči videli, kako Božje trpljenje zaradi njihovih grehov odseva na obrazu duhovnika, spovednika. Kdor pa je prihajal k spovedi željan in pripravljen na globlje duhovno življenje, mu je odkrival globine ljubezni ter razlagal neizrekljivo lepoto življenja, povezanega z Bogom in njegovo navzočnostjo: »Vse pred očmi Boga. Vse z Bogom, vse v veselje Bogu ... Kako lepo je to!«²⁸ Te je učil takole moliti: »Moj Bog, nakloni mi milost, da te bom ljubil z največjo ljubeznijo, ki jo premorem.«²⁹

V svojem času je arški župnik znal preoblikovati srca in življenje mnogih ljudi, ker jim je omogočil, da so doživeli Gospo-

---

²⁴ Prav tam, 131.

²⁵ Prav tam, 130.

²⁶ Prav tam, 27.

²⁷ Prav tam, 139.

²⁸ Prav tam, 28.

²⁹ Prav tam, 77.

dovo usmiljeno ljubezen. Tudi danes ljudje nujno potrebujejo takšno oznanilo in podobno pričevanje za resnico o ljubezni: »Bog je ljubezen (Deus caritas est)« (1 Jn 4,8). Z besedo in zakramenti Gospoda Jezusa je Janez Marija Vianney znal graditi Božje ljudstvo, čeprav je pogosto drgetal, prepričan v osebno neprimernost vse do večkratnih namer, da bi se odrekel odgovornosti za službo, za katero se je čutil nevrednega. Vendar je z zgledno pokorščino ostal še naprej v svoji službi, saj ga je k temu priganjala apostolska gorečnost za rešitev duš. Prizadeval si je, da bi bil popolnoma na voljo svojemu poklicu in poslanstvu v duhu stroge askeze: »Velika nesreča za nas župnike je, da duša otopi,«³⁰ je tožil svetnik. S tem je hotel izraziti nevarnost, da se dušni pastir navadi na grešno stanje ali brezbržnost, v kateri živijo mnogi verniki. Zato je brzdal svoje telo z bedenjem in postom, da se ne bi upiralo njegovi duhovniški duši. Tudi se ni izogibal mrtvenja v blagor duš, ki so mu bile zaupane, da bi tako zadoščeval za toliko grehov, ki jih je slišal pri spovedi. Sobratu duhovniku je zaupal: »Povem vam, kako sam ravnam: grešnikom dam majhno pokoro, drugo pa sam opravi namesto njih.«³¹ Poleg konkretnih spokornih opravil, katera si je arški župnik nalagal, je za nas vse veljavno jedro njegovega nauka: Jezus je prelil svojo kri za grešnike, zato tudi duhovnik ne more biti v službi njihovega odrešenja, če osebno ne prispeva k »visoki ceni« odrešenja.

Kakor v težavnih dneh arškega župnika se morajo tudi danes duhovniki v življenju in delu odlikovati po *močnem evangelijskem pričevanju*. Papež Pavel VI. je opravičeno pripomnil: »Današnji človek raje posluša pričevalce kakor učitelje. Če pa posluša učitelje, jih zato, ker so pričevalci.«³² Da ne bi v nas nastala bivanjska praznina in ne bi trpela učinkovitost naše službe, se moramo vedno znova vpraševati: »Ali smo res prežeti z Božjo besedo? Ali je ta beseda res hrana, od katere živimo bolj kot od kruha in drugih reči tega sveta? Ali jo res dobro poznamo, jo ljubimo, se notranje z njo srečujemo tako, da resnič-

---

³⁰ Prav tam, 102.

³¹ Prav tam, 189.

³² Pavel VI., Apostolska spodbuda *O evangelizaciji (EN)*, Ljubljana 1976, 41.

no daje pečat našemu življenju in oblikuje našo miselnost?»³³ Kakor je Jezus poklical dvanajstere, da bi bili z njim (prim. Mr 3,14), in jih je šele potem poslal v svet oznanjat evangelij, tako so tudi danes duhovniki poklicani prevzeti »nov način življenja«, ki ga je začel Gospod Jezus in so ga nadaljevali apostoli.³⁴

Prav popolna predanost temu »novemu načinu življenja« je bila značilna za pastoralno prizadevanje arškega župnika. Papež Janez XXIII. je v okrožnici *Začetki našega duhovništva (Sacerdotii nostri primordia)*, objavljeni ob stoletnici smrti sv. Janeza Marije Vianneya leta 1959, predstavil njegovo asketsko podobo pod vidikom »treh evangeljskih svetov«, ki jih mora upoštevati tudi današnji duhovnik. Zapisal je: »Čeprav duhovnikom evangeljski sveti za dosego svetosti v življenju v moči samega duhovniškega stanu niso ukazani, so jim vendarle, kakor vsem drugim vernikom na voljo kot najzanesljivejša pot za dosego zaželenih krščanskih popolnosti.«³⁵ Arški župnik je znal živeti »evangeljske svete« glede na razmere svojega duhovniškega življenja. Njegovo uboštvo ni bilo enako uboštvu redovnika ali meniha, temveč primerno duhovniku. Čeprav je upravljal z večjo vsoto denarja (glede na to, da so radodarni romarji radi prispevali za njegove dobrodelne dejavnosti), se je zavedal, da so darovi dani njegovi cerkvi, njegovim revežem, zapuščenim otrokom, dekletom, bivajočim v zavodu »Previdnost«,³⁶ tudi najbolj preizkušanim družinam. Zato je bil »bogat za obdarovanje drugih in zelo reven za samega sebe«,³⁷ Razložil je: »Moja skrivnost je preprosta: treba je dati vse in ničesar zadržati.«³⁸ Ko je bil praznih rok, je revežem, ki so prišli k njemu, z veseljem rekel: »Danes sem tako

³³ Benedikt XVI., *Homilija pri krizmeni maši*, 9. aprila 2009.

³⁴ Prim. Benedikt XVI., *Govor na plenarni skupščini Kongregacije za duhovnike*, 16. marca 2009.

³⁵ Janez XXIII., *Okrožnica Sacerdotii nostri primordia*, Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev, Ljubljana 1959, 10.

³⁶ To ime je dal hiši, kjer je sprejemal in vzgajal 60 zapuščenih deklet. Za vzdrževanje hiše je bil pripravljen vse storiti. Rekel je: »Storil sem vse, tudi nemogoče stvari.« Prim. B. Nodet, n. d., 214.

³⁷ B. Nodet, n. d., 216.

³⁸ Prav tam, 215.

reven kot vi; sem eden izmed vas.«³⁹ Zato je mogel ob koncu življenja s prepričljivim veseljem reči: »Ničesar nimam. Dobri Bog me lahko pokliče, kadar hoče!«⁴⁰ Tudi njegova čistost je bila v skladu s tem, kar se zahteva od duhovnika in njegove službe. Lahko rečemo, da je šlo za čistost, ki je potrebna tistemu, ki se vsak dan dotika evharistije, se ves blažen zataplja vanjo in jo deli svojim vernikom. O njem so rekli, da je »čistost odsevala iz njegovega pogleda«. Verniki so to videli, ko je bil njegov pogled ljubeče usmerjen v tabernakelj.⁴¹ Tudi pokorščina sv. Janeza Marije Vianneya se je utelešala v tankovestni zvestobi vsakdanjim zahtevam njegove službe. Znano je, kako sta ga je mučili misel o njegovi neprimernosti za službo dušnega pastirja in želja, da bi zbežal »in v samoti objokoval svoje revno življenje«. ⁴² Le pokorščina in ljubezen do duš sta ga prepričali, da je ostal na župniji. Sebi in svojim vernikom je dopovedoval: »Ne obstajata dva dobra načina, kako služiti Bogu, ampak samo eden: služiti mu tako, kakor On želi, da mu služimo.«⁴³ Držal se je zlatega pravila glede pokorščine: »Delati samo to, kar lahko darujemo dobremu Bogu.«⁴⁴

Glede te duhovnosti, ki se hrani z življenjem po evangelijskih svetih, se mi v letu duhovništva zdi primerno obrniti se na duhovnike s posebnim klicem, da bi znali sprejeti novo pomlad, ki jo Sveti Duh v naših dneh prebuja v Cerkvi, ne nazadnje tudi po cerkvenih duhovnih gibanjih in novih občestvih. »Sveti Duh je zelo bogat v svojih darovih... Duh veje, kjer hoče. Veje na nepričakovan način, na nepričakovanih krajih in na doslej nepredstavljive načine ..., vendar nam kaže, da deluje v dobrobit enega Kristusovega telesa in njegove edinosti.«⁴⁵ V tej zvezi je primerno omeniti misel koncilskega *Odloka o delu in življenju duhovnikov*: »Preskušajo naj duhove, ali so od Boga, in naj mnogovrstne karizme laikov,

---

³⁹ Prav tam, 216.

⁴⁰ Prav tam, 214.

⁴¹ Prim. prav tam, 112.

⁴² Prim. prav tam, 82-84, 102-103.

⁴³ Prav tam, 75.

⁴⁴ Prav tam, 76.

⁴⁵ Benedikt XVI., *Homilija na binkoštno vigilijo*, 3. junija 2006.

tako nižje kakor višje, s čutom vere odkrivajo, z veseljem priznavajo in skrbno gojijo.«⁴⁶ Ti darovi mnoge spodbujajo h globljemu duhovnemu življenju in morejo biti v korist ne samo vernim laikom, ampak tudi duhovnikom. Iz občestva med posvečenimi služabniki in karizmami laikov se lahko razvije »pomembna spodbuda za prenovljeno zavzetost Cerkve glede oznanjevanja in pričevanja za evangelij upanja in ljubezni na vseh koncih sveta.«⁴⁷ V duhu apostolske spodbude *Dal vam bom pastirjev (Pastores dabō vobis)* Janeza Pavla II. želim še dodati, da ima posvečeni služabnik bistveni »občestveni značaj« (forma communitaria), ki ga morejo duhovniki uresničiti samo v medsebojni povezanosti.⁴⁸ Občestvo med duhovniki in njihovim škofom, utemeljeno v zakramentu svetega reda, ki se razodeva v evharističnem somaševanju, se mora prenesti na različne dejavne in prijateljske oblike duhovniškega bratstva.⁴⁹ Na ta način bodo duhovniki mogli v polnosti živeti dar neporočenosti in bodo sposobni ustvariti cvetoča krščanska občestva, v katerih se bodo lahko ponavljali čudeži, ki so spremljali prvo oznanilo evangelija.

Leto apostola Pavla, ki se izteka, usmerja naše misli tudi k apostolu narodov, v katerem se pred našimi očmi sveti čudovit duhovniški vzor, docela »predan« svojemu delu. »Kristusova ljubezen nas priganja,« piše apostol, »ker smo prišli do sodbe, da če je eden umrl za vse, so torej vsi umrli« (2 Kor 5,14). In dodaja: »On je za vse umrl, da bi tisti, ki žive, ne živeli več sami sebi, ampak njemu, ki je zanje umrl in vstal« (2 Kor 5,15). Ali je sploh mogoče dati boljši program duhovniku, ki si prizadeva, da bi napredoval na poti krščanske popolnosti?

Dragi duhovniki! Obhajanje 150-letnice smrti sv. Janeza Marije Vianneya (1859) neposredno sledi pravkar končanem obhajanju 150-letnice prikazovanj v Lurdu (1858). Že leta 1959 je blaženi papež Janez XXIII. opozoril: »Malo preden je

---

⁴⁶ D, 9.

⁴⁷ *Govor škofom, prijateljem gibanja Fokolarov in Skupnosti sv. Egidija*, 8. februarja 2007.

⁴⁸ Prim. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Dal vam bom pastirjev (Pastores dabō vobis)*, CD 48, Družina, Ljubljana 1992, 17.

⁴⁹ Prim. Janez Pavel II., *Dal vam bom pastirjev*, 74.

arški župnik dokončal svoje dolgo, nebeških zaslug polno življenjsko pot, se je v drugi francoski pokrajini Brezmadežna Devica prikazala ponižni in čisti deklici in po njej z materinskim opominom povabila ljudi k molitvi in krščanski pokori. To oznanilo še po sto letih trka na srca ljudi in rojeva velikanske duhovne darove. Kar je delal in govoril med svetnike povišani duhovnik, čigar stoletni spomin praznujemo, je že vnaprej živo osvetljevalo velike nadnaravne resnice, ki so bile v lurški votlini razodete preprosti vidkinji. Saj je z živo pobožnostjo častil brezmadežno spočetje Device Marije in leta 1836 posvetil župnijsko cerkev Mariji, spočeti brez greha; z globoko vero in velikim veseljem je leta 1854 sprejel razglasitev verske resnice o njenem brezmadežnem spočetju.«⁵⁰ Sveti župnik je svoje vernike stalno spominjal, da nam »Jezus Kristus, potem ko nam je izročil vse, kar je mogel, želi izročiti to, kar ima najdragocenejšega, svojo sveto Mater.«⁵¹

To leto duhovništva zaupam Presveti Devici in jo prosim, naj v srcu vsakega duhovnika prebudi velikodušno predanost tistim idealom popolnega darovanja Kristusu in Cerkvi, ki so navdihovali svetega arškega župnika. S svojim gorečim molitvenim življenjem in zavzeto ljubeznijo do križanega Kristusa je arški župnik hranil vsakodnevno in brezpogojno darovanje Bogu in Cerkvi. Naj njegov zgled prebudi v duhovnikih pričevanje edinosti z njihovim škofom, drug z drugim in z laiki, ki je danes, kot vedno, tako potrebno. Kljub vsemu zlu v današnjem svetu nas navdihuje vedno veljavna Kristusova beseda apostolom v dvorani zadnje večerje: »Na svetu boste imeli stisko; a zaupajte, jaz sem svet premagal« (Jn 16,33). Vera v božjega Učitelja nam daje moči, da z zaupanjem gledamo v prihodnost. Dragi duhovniki! Kristus računa na vas. Po zgledu svetega arškega župnika, dovolite, da vas Kristus prevzame; tako boste tudi vi v današnjem svetu glasniki upanja, sprave in miru!

Prejmite moj blagoslov!

V Vatikanu, 16. junija 2009.

⁵⁰ Janez XXIII., Okrožnica *Sacerdotii nostri primordia*, 65.

⁵¹ B. Nodet, n. d., 244.

HOMILIJA
PAPEŽA BENEDIKTA XVI.

ZAČETEK LETA DUHOVNIŠTVA
OB 150-LETNICI SMRTI
SV. JANEZA MARIJE VIANNEYA

**Večernice na praznik presvetega Jezusovega Srca
Bazilika sv. Petra, 19. junija 2009**

Dragi bratje in sestre!

V antifoni k *Marijini hvalnici (Magnificat)* bomo kmalu zapeli: »Gospod nas je sprejel v svoje naročje in v svoje srce – Suscepit nos Dominus in sinum et cor suum«. V Stari zavezi se 26-krat omenja Božje srce, ki je središče njegove volje: človeka sodi Božje srce. Zaradi žalosti, ki jo je njegovo srce doživelo ob grehah človeka, je Bog sklenil poslati vesoljni potop, nato pa ga gani človekova slabost in mu odpusti. Pozneje je v nekem starozaveznem besedilu podoba Božjega srca prikazana zelo jasno. Gre za 11. poglavje preroka Ozeja, v katerem prve vrstice opisujejo razsežnosti ljubezni, s katerimi se Gospod obrača k Izraelu v začetku njegove zgodovine. »Ko je bil Izrael mlad, sem ga ljubil in iz Egipta sem poklical svojega sina« (1. vrstica). Toda na neutrudno Božjo naklonjenost Izrael odgovarja z neprizadetostjo in celo z nehvaležnostjo. »Toda bolj ko sem jih klical,« mora ugotoviti Gospod, »bolj so se oddaljevali od mene« (2. vrstica). Vendar jih Gospod ne prepusti rokam njihovih sovražnikov, kajti »moje srce se v meni obrača, moja notranjost v usmiljenju gori,« ugotavlja Stvarnik vesoljstva (8. vrstica).

Božje srce gori v ljubezni! Današnji praznik presvetega Jezusovega Srca nam Cerkev daje v premislek to skrivnost, ki je skrivnost Božjega srca, ki sočustvuje in izlije vso svojo ljubezen na človeštvo. To je skrivnostna ljubezen, ki se v no-vozaveznih besedilih pokaže kot nedoumljiva Božja ljubezen do človeka. Bog ne odneha spričo človekove nehvaležnosti niti spričo zavrnitve izvoljenega ljudstva. Nasprotno, iz ne-skončnega usmiljenja pošlje svojega edinorojenega Sina, da prevzame nase usodo zavržene ljubezni, da bi v izničenju moči zla in smrti vrnil dostojanstvo sinovstva človeškim otrokom, ki so zaradi greha postali sužnji. Vse to se je zgodilo za visoko ceno: edinorojeni Božji Sin se je daroval na križu: »Ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, jim je izkazal ljubezen do konca« (Jn 13,1). Simbol te ljubezni, ki gre preko smrti, je njegova s sulico prebodena stran. V tej zvezi apostol Janez kot očividec pravi: »Eden izmed vojakov mu je sulico prebodel stran in takoj je pritekla kri in voda« (prim. Jn 19,34).

Dragi bratje in sestre! Hvala, da ste se odzvali mojemu vabilu in ste v velikem številu prišli na slovesnost, s katero začinjamo leto duhovništva. Pozdravljam gospode kardinale in škofo, zlasti kardinala prefekta Kongregacije za duhovnike, njegove sodelavce ter škofa iz Arsa. Pozdravljam duhovnike in bogoslovce raznih rimskih semenišč, redovnike in redovnice in vse vernike. Poseben pozdrav namenjam njegovi visokosti Ignaciju Youssefu Younanu, antiohijskemu patriarhu v Siriji, ki je prišel v Rim, da bi se srečal z menoj in bi skupno podpisala listino o *cerkvenostnem občestvu (ecclesiastica communio)*, ki sem mu jo predložil.

Dragi bratje in sestre, skupaj premišljujmo prebodeno srce Križanega! Pravkar smo v kratkem berilu apostola Pavla Efežanom vnovič poslušali, da nas je »Bog, ki je bogat v usmiljenju, zaradi svoje velike ljubezni, s katero nas je vzljubil, čeprav smo bili mrtvi zaradi prestopkov, oživil s Kristusom ... Z njim vred nas je obudil in nas posadil v nebesa v Kristusu Jezusu« (Ef 2,4-6). Biti v Jezusu Kristusu pomeni biti že v nebesih. V izrazu »biti v Jezusovem srcu« je zajeta osrednja

resnica krščanstva. V Kristusu nam je razodeta in dana vsa revolucionarna novost evangelija, to je ljubezen, ki odrešuje in nam že daje življenje v Božji večnosti. Evangelist Janez piše: »Bog je namreč svet tako ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje« (Jn 3,16). Božje srce kliče naše srce; kliče nas, naj zapustimo sami sebe, naj zapustimo človeške gotovosti in zaupamo njemu ter po njegovem zgledu postajamo dar ljubezni brez pridržkov.

Če je dejstvo, da je Jezusov klic, naj »ostanemo v njegovi ljubezni« (prim. Jn 15,9), namenjen vsakemu kristjanu, pa na praznik Jezusovega Srca, dan, ki je posvečen svetosti duhovnikov, ta klic še močneje odmeva v nas duhovnikih, zlasti ta večer, ko slovesno začenjamo leto duhovništva, ki sem ga razglasil ob 150-letnici smrti arškega župnika sv. Janeza Marije Vianneya. Na misel mi prihaja lepa in prepričljiva trditev, ki je zapisana v *Katekizmu katoliške Cerkve*: »Duhovništvo je ljubezen Jezusovega srca« (št. 1589). Kako se ne bi z ganjenostjo spomnili, da prav iz tega srca izvira dar naše duhovniške službe? Kako bi mogli prezreti, da smo duhovniki posvečeni za služenje splošnemu duhovništvu vernikov v duhu ponižnosti in oblasti? Naše poslanstvo, ki zahteva popolno zvestobo Kristusu in nepretrgano zedinjenje z njim, je nepogrešljivo za Cerkev in svet. Ostati v njegovi ljubezni pa pomeni, da si nenehno prizadevamo za svetost, kakor je to delal sv. Janez Marija Vianney.

Dragi duhovniki! V pismu, ki sem vam ga namenil za to posebno jubilejno leto, sem želel osvetliti nekaj pomembnih vidikov naše službe. Pri tem sem se skliceval na zgled in učenje svetega arškega župnika, ki je vzor in zavetnik vseh duhovnikov, zlasti župnikov. Naj vam bo moje pismo v pomoč in spodbudo, da boste imeli v tem letu lepo priložnost za rast v prijateljstvu z Jezusom, ki računa na nas, svoje služabnike, da bo razširil in utrdil svoje kraljestvo in s tem svojo ljubezen in resnico. Zato, kakor sem sklenil svoje pismo, »po zgledu svetega arškega župnika, dovolite, da vas Kristus prevzame;

tako boste tudi vi v današnjem svetu glasniki upanja, sprave in miru!«

Pustiti, da te Kristus popolnoma prevzame! To je bil cilj vsega življenja sv. Pavla, kateremu smo posvečali pozornost v Pavlovem letu, ki se zdaj izteka. To je bil cilj vse dejavnosti svetega arškega župnika, ki se ga bomo spominjali v letu duhovništva. To naj bo glavni cilj tudi vsakega izmed nas. Če hočemo biti oskrbniki v službi evangelija, je gotovo koristno in nujno skrbno in nenehno teološko in pastoralno izpopolnjevanje. Še bolj pa je potrebna »znanost ljubezni« (»scientia amoris«), ki si jo pridobimo le »od srca do srca« s Kristusom. On nas kliče, naj lomimo kruh njegove ljubezni, odpuščamo grehe in vodimo čredo v njegovem imenu. Zaradi tega se ne smemo nikoli oddaljiti od izvira Ljubezni, od njegovega srca, prebodenega na križu.

Samo tako bomo sposobni uspešno sodelovati pri skrivnostnem »Božjem načrtu«, ki je v tem, da »Kristus postane srce sveta! Ta načrt se v zgodovini uresničuje s tem, da Jezus postaja srce človeških src, začenši s tistimi, ki so poklicani, da so mu najbližji, duhovniki. Na to nas opominjajo »duhovniške obljube«, ki smo jih izrekli na dan svojega duhovniškega posvečenja in jih vsako leto na veliki četrtek obnavljamo pri krizmeni maši. Celotne naše opustitve, omejitve in slabosti nas morajo vnovič pripeljati k Jezusovemu srcu. Kakor je res, da se morajo grešniki v premišljevanju njega učiti »kesanja nad svojimi grehi«, ki jih privede k Očetu, to v še večji meri velja za svete služabnike. Kako naj v tej zvezi prezremo, da nič drugega bolj ne žalosti Cerkve, Kristusovega telesa, kot prav grehi njenih služabnikov, zlasti tistih, ki se preoblečejo v »tatove ovc« (Jn 10,1sl.) ali jih zavedejo s svojimi nauki, ali pa zvežejo z zankami greha in smrti? Dragi duhovniki, tudi nam velja klic k spreobrnjenju in zatekanju k Božjemu usmiljenju, tudi mi se moramo ponižno in z nenehno prošnjo obračati k Jezusovemu srcu, da nas obvaruje pred strašno nevarnostjo, da bi škodovali tistim, katere smo dolžni reševati.

Maloprej sem lahko v korni kapeli (kapela v vatikanski baziliki, op. pr.) počastil relikvijo svetega arškega župnika: njegovo srce. To srce, ki je žarelo v Božji ljubezni, ki je bilo ginjeno ob misli na duhovnikovo dostojanstvo in je vernikom s prepričljivimi in vzvišenimi besedami govorilo, da je »za Bogom duhovnik vse! ... Samega sebe bo razumel šele v nebesih« (prim. *Pismo ob začetku leta duhovništva*, opomba 5). Dragi bratje, gojimo prav to ginjenost, da bomo svoje poslanstvo izpolnjevali velikodušno in predano ter ohranili v duši resnični »Božji strah«; strah, da lahko zaradi svoje malomarnosti ali krivde oropamo duše, ki so nam zaupane, toliko dobrin, ali jim – Bog ne daj! – celo škodujemo. Cerkev potrebuje svete duhovnike; služabnike, ki bodo vernikom pomagali doživeti usmiljeno Gospodovo ljubezen in bodo njegovi resnični pričevalci. Pri evharističnem čiščenju, ki bo sledilo tem večernicam, bomo prosili Gospoda, naj razžari srce slehernega duhovnika s tisto »pastoralno ljubeznijo«, ki ga bo usposobila, da bo svoj osebni »jaz« pridružil Jezusu velikemu duhovniku, da ga bo tako posnemal v najpopolnejšem darovanju samega sebe. Naj nam to milost izprosi Devica Marija, katere brezmadežno srce bomo jutri premišljevali z živo vero. Do nje je sveti arški župnik gojil sinovsko pobožnost in je že leta 1836, še pred razglasitvijo resnice o njenem brezmadežnem spočetju, posvetil svojo župnijo Mariji, »spočeti brez greha«. Ohranil je navado, da je pogosto ponavljal to posvetitev župnije sveti Devici in vernike učil, da je »za uslihanje dovolj, da se obrnemo k njej« iz preprostega razloga, ker nas Ona »predvsem želi videti srečne«. Naj vas spremlja sveta Devica, naša Mati, v letu duhovništva, ki ga danes začenjamo, da bomo zanesljivi in razsvetljeni vodniki vernikom, ki jih je Gospod zaupal naši pastoralni skrbi. Amen.

KAMENČKI V MOZAIKU SVETNIKOVE PODOBE

Spremna beseda

Ko je pred petdesetimi leti (1959) papež Janez XXIII. izdal okrožnico Ob začetkih našega duhovništva (Sacerdotii nostri primordia), smo slovenski bogoslovci in duhovniki dobili slovenski prevod v ciklostirani obliki (izdalo ga je Cirilsko društvo slovenskih bogoslovcev, Ljubljana 1959). To je bil praznik iz več razlogov. Prvič, ker so bile slovenske izdaje rimskih dokumentov zaradi političnih razmer prava redkost; celo informacije o dogajanju v Cerkvi so bile zelo skromne in nadzirane. Drugič, verski tisk je v tem času skoraj povsem zamrl, kar pa ga je bilo, je bil – z redkimi izjemami – v ciklostilu; danes ga, zaradi pobledelosti papirja, komaj beremo. Dovolj je pogledati pregled tiska, ki ga je pripravil Zdravko Reven (prim. 25 let verskega tiska v Sloveniji, Ljubljana 1987). In tretjič, nova okrožnica je bila prvo obširnejše besedilo, ki ga je papež Janez XXIII., izvoljen leta 1958, naslednjega leta objavil.

Naslov nove okrožnice razodeva osebno noto tega papeža. Po Piju XII. (1939–1958), Rimljanu, ki je v svojih besedah in po zunanjem videzu odseval aristokratsko držo, je novi papež Janez XXIII., doma s podeželskega kraja Sotto il Monte blizu Bergama v severni Italiji, izžareval neposrednost in domačnost. Povsem upravičeno je dobil vzdevek »Janez Dobri«, ki ga še vedno označuje. S svojo prvo okrožnico ni odpiral ne teoloških ne družbenih ali drugih žgočih vprašanj. Okrožnica ima prvenstveno duhovno-asketsko sporočilo, ki se navezuje na življenje in delo zavetnika duhovnikov sv. Janeza Marije Vianneya. Ob teh spominih je Janez XXIII. nagovoril duhovnike in po njih vernike.

Benedikt XVI. združuje značilnosti obeh omenjenih papežev. Čeprav vrhunski teolog, želi biti predvsem »ponižen delavec« v Cerkvi in za njeno rast. Dvojni spomin – na 150. obletnico smrti sv. Janeza M. Vianneya in 50. obletnico izida okrožnice

papeža bl. Janeza XXIII. – sta mu ponudili priložnost, da se v posebnem pismu obrne na njemu tako ljube duhovnike in po njih na vse vernike.

1. Duh je močnejši od zgodovine in narave

V pismu duhovnikom Benedikt XVI. ni mogel mimo zgodovinskega dogajanja v zadnjih dveh stoletjih. Življenje Janez Vianneya (1788–1859) se ujema s časom racionalizma, francoske revolucije (1789) in z začetki razkristjanjevanja evropske družbe. Te silnice družbenega življenja niso ovirale Bogu in človeku predanega duhovnika, ki se ni spuščal v razčlenjevanje družbenega dogajanja, da ne bi s prepričljivimi besedami in zgledom pritegnil na tisoče vernikov, ki so tedaj prihajali v Ars. In še vedno prihajajo. Njegovo večkrat omenjeno intelektualno šibkost (resnično ali le navidezno?), ki je pri predstojnikih zbujala pomisleke glede primernosti za duhovniško službo – težave naj bi imel predvsem z latinščino in s teologijo sploh –, je visoko presegala duhovna podoba, ki je rasla in zorela ob številnih preizkušnjah. Globinska psihologija, ki je tedaj – hvala Bogu! – še ni bilo, bi znala marsikaj »odkriti« na njegovem značaju, besedah in obnašanju. Nič manj ne bi bile zgovorne razne zvrsti današnje psihologije, tudi klinične. Ko je bil posvečen za duhovnika, je bil poslan v majhno faro, v Ars, vasico s komaj 230 verniki, s tihim pridržkom: če ne bo sposoben narediti kaj velikega, tudi hude škode ne bo! V Arsu je ostal vse življenje.

Božji načrti pa so bili, hkrati s pripravljenostjo ljudem neznanega moža, drugačni. Čeprav »milost predpostavlja naravo«, jo vendar tudi dopolnjuje in prekaša. Z apostolom Pavlom je tudi Janez Marija Vianney lahko rekel: »Po milosti božji sem to, kar sem. Njegova milost v meni ni bila zaman.« Ob spoznanju svoje majhnosti ter nevrednosti za naloge duhovniške (župnijske) službe je še globlje doživeljal veličino in odličnost duhovništva, v katerega je bil poklican, in se mu je povsem predal.

2. Vedno veljavne vsebine in poudarki

Kaj je pri Janezu Vianneyu tako prepričljivega, da vedno znova priteguje našo pozornost, njegov zgled pa je posnemanja vreden za duhovnike in vernike? Naštevamo nekaj vidikov: predanost Bogu in človeku, duhovništvu in sprejetim nalogam, živ stik s Kristusom po zakramentih, zlasti evharistiji, vrednotenje vsakdanje duhovniške službe, zvestoba v malem, duh spokornosti in zatajevanja ... Nekatere še posebej navajamo.

- Bistvo duhovništva je biti s Kristusom, živeti z njim v zaupnem prijateljstvu. V tem je duhovnikova istovetnost, tolikokrat imenovana in iskana identiteta. To pomeni biti in živeti pred tabernakljem - v molitvi, češčenju, zahvaljevanju, prošnji ... Tedaj more duhovnik z zgledom, besedo in s prepričanjem prinesiti Kristusa ljudem. Kakor Kristus živi v povezanosti z Očetom, tako duhovnik v Kristusu živi v enaki povezanosti in edinosti z Njim. Kakor Kristusovo je tudi duhovnikovo vsakdanje darovanje Očetu vir moči, blagoslova in veselja.

- Najodličnejši način in kraj, kjer se duhovnik srečuje s Kristusom in z njim živi, je obhajanje evharistije. Teološke resnice o bistvu duhovništva je arški župnik znal vernikom prikazati preprosto in razumljivo. Občudoval je resničnost in nedoumljivost duhovništva, besed in znamenj, ki so mu zaupana. Bog sam je duhovniku pokoren, ko na njegove besede nenehno prihaja med nas. Te resnice so svetnika tako prevzele, da je njegovo osebno izkustvo Kristusove navzočnosti postalo tudi izkustvo navzočih pri njegovi maši. Tako se je izkustvo prenašalo od človeka na človeka.

- Biti s Kristusom in obhajanje evharistije je sprožilo pomemben korak - pot k spreobrnjenju. Evangeljski klic »Spreobrnite se in verujte evangeliju« (Mr 1,15) je odmeval v srcih ljudi: začeli so oblegati svetnikovo spovednico, ki je postala kraj njihovega srečanja z Bogom. Najbrž arški župnik ni bil jezikoslovec, ki bi razlagal pomen svetopisemskih besed - hebrejske »š^ub« ali grške »metanoia«, ki pomenita spremembo mišljenja in življenja. Ljudem pa je znal dopovedati, da je začetek vsega božja milost, ki človeka nagiba k spreobrnjenju.

Za to milost je treba Boga moliti – zase in za druge. Na pot spreobrnjenja so stopili v spoznanju, da jih Bog kliče, jim odpušča in naklanja milost vere in spreobrnjenja. Prihajali so od blizu in daleč, da so se srečali z duhovnikom, ki je s svojim spokornim življenjem zbujal občudovanje, spodbujal zaupanje in posnemanje.

- Evangeljski sveti uboštva, pokorščine in čistosti so bili od prvih časov krščanstva ideal mnogih v hoji za Kristusom. Evangeljski sveti so nov način bivanja zaradi Kristusa. Tako jih je razumeval in živel arški župnik. Tudi danes so klic vernikom, zlasti posvečenim osebam, da izberejo pot odpovedi in darovanja, ki je zanje in za druge vir milosti in duhovnega bogastva.

- Davno pred koncilom je arški župnik učil in živel koncil-ska spoznanja: povezanost in bratstvo med duhovniki, ki ga ustvarja in ponavzočuje evharistija, sodelovanje laikov v nalogah Cerkve, dobrotelost (karitas) kot služenje človeku, zlasti malemu in zapuščenemu, pa tudi pomen pastoralnih ustanov, kot so cerkveni shodi in srečanja, ki izražajo in utrjujejo za-vest in pripadnost Cerkvi.

- Vsem, duhovnikom in vernikom, arški župnik sporoča, da je zvestoba vsakdanjim nalogam, majhnim ali velikim, znanim ali skritim, pot posvečenja in popolnosti. To je sporočilo tudi drugih svetniških zgledov. Današnji človek to zavrača, ker meni, da je pomembno le tisto, kar drugi vidijo, o čemer se piše in govori. Kristus govori drugače: »Prav, dobri in zvesti služabnik, v malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda!« (Mt 25,14 sl.).

3. Leto duhovništva ali duhovnikov?

Ne gre za zgolj slovnično vprašanje, kaj je pravilneje reči: leto duhovništva ali leto duhovnikov? Upoštevajoč besede Pisma Hebrejcem, da se »vsak veliki duhovnik jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga« (Hbr 5,1), je duhovnik v dvojnem razmerju: do Boga in do človeka. Duhovnikovo poslanstvo je nerazumljivo, če eno odpade. Zato

upravičeno govorimo o duhovništvu, ki ga to pot zremo z vidika arškega župnika, zavetnika in zgleda vsem duhovnikom.

Tudi dogmatični nauk je poučen. Vsi krščeni so namreč deležni Kristusovega duhovništva: »Vi pa ste kraljevo duhovništvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo« (1 Pt 2,9). Službeno (ministerialno) duhovništvo je utemeljeno na splošnem. Če slednjemu jemljemo njegove prvine in pomen, nismo s tem prvega ovrednotili. Ravno nasprotno.

Zato je leto duhovništva namenjeno duhovnikom in vernikom. Prve nagovarja, naj ob zgledu sv. Janeza Vianneya poglobijo zavest pripadnosti Kristusu in ljudem, h katerim so poslani, skrbijo za svetost, duhovno življenje in pastoralno izpopolnjevanje, ovrednotijo pastoralno in vzgojno delo, ki ga opravljajo, zaupajo v moč milosti in poslanstva kljub težavam, neuspehom in nerazumevanju. Drugim pismo naroča, naj duhovnike sprejemajo z odprtim srcem, jih velikodušno podpirajo s svojo molitvijo in tudi drugače.

»Itinerarji« (usebine in oblike) obhajanja leta duhovništva niso ne izdelani ne predloženi. Nekaj predlogov. Za duhovnike je vsekakor na prvem mestu osebno prizadevanje za poglobitev duhovniške istovetnosti, ki se bo izražalo v molitvi in meditaciji, češčenju Najsvetejšega in skrbnem pastoralnem delu; dobrodošla bodo srečanja in romanja na škofjski in nacionalni ravni, duhovne vaje in druge pobude za utrditev duhovniškega bratstva. Vernikom bodo poleg poglobljene zavesti pripadnosti splošnemu duhovništvu v spodbudo molitvena srečanja za duhovnike in nove poklice, svetopisemski in katekizemski pogovori o duhovništvu, molitvene ure in češčenja Najsvetejšega, udeležba pri maši na prve sobote, bolj zavzeto sodelovanje z duhovniki na raznih ravneh in pri različnih dejavnostih.

Vsekakor imajo škofjski duhovniški sveti pomembno nalogo v pripravi predlogov in način obhajanja leta duhovništva – duhovnikom in vernikom v duhovno korist.

Rafko Valenčič, urednik

KAZALO

Papež Benedikt XVI., PISMO na začetku leta duhovništva ob 150-letnici smrti sv. Janeza Marije Vianneya	5
HOMILJA papeža Benedikta XVI., Začetek leta duhovništva	17
Rafko Valenčič, Kamenčki v mozaiku svetnikove podobe.	23
Kazalo	28

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okrožnica Človekov Odrešenik (1979)
3. Papež Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina življenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katehezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okrožnica o božjem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na daljnem Vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okrožnica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerkvi (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okrožnica apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okrožnica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okrožnica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o daru življenja (1987)
37. Janez Pavel II., Okrožnica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)
39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu žene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)
43. Škofje ZDA – Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)

45. Janez Pavel II., Okrožnica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krščanski skupnosti (1991)
48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoličani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za družbeno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okrožnica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo družinam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za službo in življenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko življenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okrožnica Evangelij življenja (1995)
61. Komisija Pravičnost in mir pri SSK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto žensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okrožnica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)
65. Janez Pavel II., Posinodalna apost. spodbuda Posvečeno življenje (1996)
66. Papeški svet za družino, Človeška spolnost – resnica in pomen (1996)
67. Janez Pavel II., Govor na 50. generalni skupščini OZN (1996)
68. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Luč z Vzhoda (1996)
69. Papeški odbor za medn. evhar. kongrese: Evharistija in svoboda (1997)
70. Janez Pavel II., Papeški svet za družino, Zakrament sprave (1997)
71. Papeški svet za družino, Priprava na zakon (1997)
72. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika oglaševanja (1997)
73. CEI, Direktorij družinske pastorale za Cerkev v Italiji (1997)
74. Navodilo o sodelovanju laikov pri službi duhovnikov (1998)
75. Splošni pravilnik za katehezo (1998)
76. Novi duhovni poklici za novo Evropo (1998)
77. Spominjamo se: Premišljevanje o holokavstu (1998)
78. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Gospodov dan (1998)
79. Janez Pavel II., Skrivnost učlovečenja (1999)
80. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum (1999)
81. CEI, Načrtovanje novih cerkva in Preureditev cerkva (1999)
82. Janez Pavel II., Pismo umetnikom (1999)
83. Papeški svet za laike, Dostojanstvo starejših ljudi (1999)
84. Janez Pavel II., Pismo starejšim (1999)
85. Papeški svet za kulturo, Za pastoralo kulture (2000)
86. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik za tretje tisočletje (2000)

87. Papeška bilična komisija, Interpretacija Svetega pisma v Cerкви (2000)
88. Papeški svet za past. zdravstvenih delavcev, Listina zdravstvenih delavcev (2000)
89. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika v družbenem obveščanju (2000)
90. Izjava socialne komisije francoskih škofov, Rehabilitirati politiko (2001)
91. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja (2001)
92. Kongregacija za nauk vere, Navodilo o molitvi za ozdravljenje (2001)
93. Papeški svet za družino, Zakon, družina in zunajzakonske skupnosti (2001)
94. Kongregacija za bogoslužje, Splošna ureditev rimskega misala (2002)
95. CEI, Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja (2002)
96. Papeški svet za družbeno obveščanje, Cerkev in internet (2002)
97. Papeška komisija za kulturne dobrine, Cerkev in kulturne dobrine (2002)
98. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Rožni venec Device Marije (2002)
99. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik, pastir in voditelj župnijskega občestva (2002)
100. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja, Znova začeti pri Kristusu (2003)
101. Janez Pavel II., Okrožnica Cerkev iz evharistije (2003)
102. Kongregacija za bogoslužje in za zakramente, Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje (2003)
103. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Cerkev v Evropi (2003)
104. Papeški svet za kulturo, Jezus Kristus prinašalec žive vode (2003)
105. Papeški svet za pastoralo zdravja, Cerkev, mamila in odvisnost (2004)
106. Kongregacija za katoliško vzgojo, Stalni diakoni (2004)
107. Kongregacija za verski nauk, Pismo o sodelovanju moških in žensk (2004)
108. Kongregacija za bogoslužje, Navodilo o zakramentu odrešenja (2004)
109. Papeški svet za pastoralo migrantov in potujočih, Navodilo Kristusova ljubezen do migrantov (2005)
110. Papeška biblična komisija, Judovsko ljudstvo in njegovi sveti Spisi v krščanskem Svetem pismu (2005)
111. Papež Benedikt XVI., Homilije in govori (2005)
112. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Bog je ljubezen (2006)
113. Papež Pij XII., Okrožnica o češčenju Presvetega Srca Jezusovega Haurietis aquas in gaudio (1956–2006)

114. Papež Benedikt XVI., Apostolsko potovanje na Bavarsko (2006)
115. Papež Benedikt XVI., Posinodalna apostolska spodbuda Evharistija – zakrament ljubezni (2007)
116. Papež Benedikt XVI., Apostolsko pismo – Motuproprij Summorum pontificum (2007)
117. Slovenska škofovska konferenca, Nova ureditev Cerkve v Sloveniji leta 2006 (2007)
118. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Rešeni v upanju (2008)
119. Papeški svet za pastoralo migrantov in potujočih, Navodilo o pastoralni oskrbi ljudi na cesti (2008)
120. Italijanska škofovska konferenca, Šport in krščansko življenje (2008).
121. Papež Benedikt XVI., Pastoralni obisk v ZDA (2008).
122. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja ..., Služba oblasti in pokorščina (2008).
123. Marc card. Ouellet, Evharistija, Božji dar za življenje sveta (2009).
124. Papeška biblična komisija, Sveto pismo in morala (2009).
125. Kongregacija za verski nauk, Dostojanstvo osebe. Navodilo o nekaterih bioetičnih vprašanjih (2009)
126. Benedikt XVI., Pismo za leto duhovništva (2009)